IZLOŽBA *POLA STOLJEĆA TRNSKOG – PRIČA JEDNE GENERACIJE*, MUZEJ GRADA ZAGREBA, SVIBANJ–RUJAN 2010.

Osjećaj kvartovske pripadnosti

U Muzeju grada Zagreba potkraj svibnja otvorena je prva izložba posvećena isključivo jednom gradskom kvartu, novozagrebačkom naselju Trnskom. Time je Muzej započeo realizaciju ambicioznog i dugoročnog projekta *Zagrebački kvartovi*. Povod da baš Trnsko bude prvi predstavljeni kvart u okviru toga projekta jest obljetnica što je naselje obilježava. Naime, odluku o početku gradnje tadašnjih „mikrorajona Novi Zagreb I i II", koji će tek poslije dobiti ime Trnsko, donio je Narodni odbor grada Zagreba u okviru Društvenog plana za 1960. pa naselje ove godine obilježava pedesetu obljetnicu postojanja. Budući da su dva naselja starija od Trnskog, Savski Gaj i Remetinec, građena kao svojevrsne depandanse postojećih prigradskih sela, Trnsko je prvo i najstarije urbanistički cjelovito osmišljeno i planski izgrađeno zagrebačko naselje na ledinama južno od Save. Zahvaljući toj činjenici Trnsko je reprezentativan primjer nastanka cijeloga Novog (prvotno Južnog!) Zagreba na desnoj obali Save.

U ovom času: ŠTO SE GRADI U ZAGREBU

TEMELJ GRADA PREKO SAVE

NOVI »TROKUT«

ODMAH POČINJE REALIZACIJA IZGRADNJE ČITAVOG RAJONA

● TRISTOČETRDESET STANOVNIKA NA 1 HEKTAR ZEMLJIŠTA

MGZ MUZEJ GRADA ZAGREBA

POLA STOLJEĆA TRNSKOG

PRIČA JEDNE GENERACIJE

50 G TRNSKO

26. SVIBANJ – 31. KOLOVOZ 2010. OPATIČKA 20

Izložba je obuhvatila 270 kataloških jedinica, uglavnom fotografija, ali i zračnih snimaka, planova i nacrta te video- i audiozapisa iz arhive HRT-a. Materijal je raspoređen u četrnaest tematskih cjelina koje prikazuju planerski koncept i gradnju naselja, karakteristične tipove stambenih objekata, opskrbne i uslužne te druge društvene sadržaje, prometne veze, ali i neformalne društvene mreže zahvaljujući kojima je Trnsko, osim kao urbanistički projekt, predstavljeno i kao humana zajednica koju čine ljudi povezani mjestom stanovanja. Upravo je posljednje najživotniji dio izložbe jer prikazuje naselje kao mjesto u kojem se tijekom pola stoljeća razvijao osjećaj kvartovske pripadnosti, važan za osobnu identifikaciju njegovih stanovnika i osjećaj pripadnosti gradu u cjelini. O kvartovskom identitetu izložba govori ponajprije iz perspektive prve generacije autohtonih Trnskaša, dakle onih koji su početkom 1960-ih u naselje doselili kao djeca i potom odrastali zajedno s naseljem.

Autor izložbe je Kristijan Strukić, kustos Muzeja grada i voditelj spomenutog projekta *Zagrebački kvartovi*. Likovno, pak, oblikovanje izložbe, postavljene u potkrovlju Muzeja, potpisuje Bilić-Müller Design Studio. Uz izložbu Muzej je objavio i opsežan te bogato opremljen katalog, pravu naseljsku monografiju. Za likovno oblikovanje kataloga, kao i za atraktivni plakat izložbe, zaslužan je muzejski oblikovatelj Miljenko Gregl.

Izložba se temelji na građi Zbirke fotografija sama Muzeja, ali i na fotografijama iz šezdesetak privatnih albuma i drugoj građi prikupljenoj u fundusu naseljskog Virtualnog zavičajnog muzeja, u nas originalne i jedinstvene kvartovske inicijative. Virtualni zavičajni muzej pokrenut je spontano u krugu sadašnjih i bivših, generacijski povezanih, stanovnika Trnskog. Zamišljen je kao kombinacija stalno izložena materijala na internetu, na adresi www.trnsko.net, i povremenih tematskih akcija na *terenu*, najčešće u kvartovskom kafiću Mrav. Dosadašnje akcije obuhvatile su raznorodne sadržaje usmjerene na rekonstrukciju povijesti naselja. Tako su tijekom proteklih nekoliko godina u kafiću Mrav organizirane izložbe starih fotografija i nastupi naseljskih glazbenika. Zavičajni muzej sudjelovao je i u snimanju televizijske emisije o naselju u ciklusu *Slikovnica* (autor Tonko Jović), dok su zapisi s uspomenama na odrastanje u naselju objavljeni 2006. u okviru tematskog bloka Matičina časopisa *Kolo*.

Za vrijeme trajanja izložbe održan je i okrugli stol *Trnsko nekad i danas* na kojemu su pojedini Trnskaši uz pomoć stručnjaka za urbanizam i socijalnu antropologiju dodatno kontekstualizirali temu izložbe i problematizirali za naselje bitna aktualna pitanja. Dio snimljena materijala s okruglog stola postao je sastavnim dijelom izložbe.

U posebnom kvartovskom ozračju proteklo je i iznimno dobro posjećeno otvaranje izložbe u svibnju u okviru kojega je nastupio sastav Ljetno kino predvođen Maxom Juričićem, jednim od aktera tzv. novoga vala na prijelazu iz 1970-e u 1980-e godine. Budući da je i sam odrastao u Trnskom, Juričić je sa svojim sadašnjim sastavom, ali i prijateljima iz naselja s kojima je svirao na početku karijere, razdraganu publiku podsjetio na glazbene vibracije iz razdoblja kada je naselje i u tome prednjačilo u gradu.

Sastav *Ljetno kino* na otvaranju izložbe

Izložba traje do 12. rujna, ali važno je naglasiti da je ona za njezine aktere samo jedna etapa svojevrsna *work in progress*. Od Muzeja grada s nestrpljenjem očekujemo vidjeti na koji će način nastaviti pokrenuti projekt o zagrebačkim kvartovima. Naseljski virtualni zavičajni muzej pak, spremajući nove akcije i sadržaje na svojoj webstranici, nastavlja djelovati u lokalnome okviru na dosadašnji, originalno zamišljen i djelotvoran način.

ANTONIO ORSINI

Orsini, Antonio. Osjećaj kvartovske pripadnosti. // Vijenac, god. XVIII, br. 430-431, 9. rujna 2010., str. 29.